

त्यागेफलत्यागे हुतंहोमयज्ञदामादि त्यागीसंन्यासी ॥ ३२ ॥ एनं ब्रह्मणो योगं न श्रावयेत् अपदार्थत्वात्किंतु उपपादयेच्छ्रद्धाया ज्ञापयेत् तंचित्तवियोगमेव विरुद्धलक्षणया योगसंज्ञितं प्राहुः तं विद्याहुः स्वसंयोगं वियोगयोगसंज्ञितमित्याद्यागमादित्यर्थः ॥ ३३ ॥ भैत्रं मित्रभावस्तदेवायनं मार्गस्तद्वतश्चरेत् ॥ ३४ ॥ ज्ञानं ज्ञानसाधनं ज्ञानमपि तौ तिसाधने प्रवृत्त्यर्थं सदात्मज्ञानमुत्तममिति ॥ ३५ ॥ अशोकं स्थानं वैराग्यं प्रेत्य मृत्वा स्वर्गादौ इह च राज्यादौ आश्रित्य यतव्रतो भवेत् ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ गुणाः लोकवेदादयः अगुणाय स्मिन्तं गुणागुणं अत्र लोका अलोकावेदा अवेदा इत्यादि श्रुतेः अनासंगं व्यादिसंगहीनं अतएव एककार्यैकै

यस्य सर्वसमारंभानि राशिविंधनाः सदा ॥ त्यागे यस्य हुतं सर्वसत्यागी सच बुद्धिमान् ॥ ३२ ॥ यतो न गुरुष्वेनं श्रावयेदुपपादयेत् ॥ तं विद्या ब्रह्मणो योगं वियो गं योगसंज्ञितं ॥ ३३ ॥ न हि स्यात्सर्वभूतानि मैत्रायणगतश्चरेत् ॥ नेदं जीवितमासाधयैरं कुर्वीत केनचित् ॥ ३४ ॥ आर्कचन्यं सुसंतोषो निराशित्वमचापलं ॥ एतदेव परं ज्ञानं सदात्मज्ञानमुत्तमं ॥ ३५ ॥ परिग्रहं परित्यज्य भवेद्बुद्ध्या यतव्रतः ॥ अशोकं स्थानमाश्रित्य निश्चलं प्रेत्य चेह च ॥ ३६ ॥ तपो नित्येन दातेन मुनिना संयतात्मना ॥ अजितं जेतुकामेन भाव्यं संगेष्वसंगिना ॥ ३७ ॥ गुणागुणमनासंगमेककार्यमनंतरं ॥ एतत्तद्ब्रह्मणो वृत्तमाहुरेकपदं सुखं ॥ ३८ ॥ परित्यजति यो दुःखं सुखं चाप्युभयं नरः ॥ ब्रह्म प्राप्नोति सोत्यंतमसंगेन च गच्छति ॥ ३९ ॥ यथा श्रुतमिदं सर्वसमासेन द्विजोत्तम ॥ एतत्ते सर्वमाख्यातं किं भूयः श्रोतुमिच्छ सि ॥ ४० ॥ इति श्रीम. आरण्यके प. ० मार्कण्डेय समाख्या प. ० ब्राह्मणव्याधसंवादे त्रयोदशाधिकद्विंशततमोऽध्यायः ॥ २१३ ॥ ॥ ४१ ॥

मार्कण्डेय उवाच एवं संकथिते कृत्स्ने मोक्षधर्मे युधिष्ठिर ॥ हृदप्रीतमनाविप्रो धर्मव्याधमुवाच ह ॥ १ ॥ न्याययुक्तमिदं सर्वभवतापरि कीर्तितं ॥ न ते स्य विदि तं किंचिद्दुर्मेष्विह हि हस्यते ॥ २ ॥ व्याध उवाच प्रत्यक्षं मम यो धर्मस्तं च पश्य द्विजोत्तम ॥ येन सिद्धिरियं प्राप्तमया ब्राह्मण पुंगव ॥ ३ ॥ उत्तिष्ठ भगवन्क्षिप्रं प्रविश्याभ्यंतरं गृहं ॥ द्रष्टुमर्हसि धर्मज्ञमातरं पितरं च मे ॥ ४ ॥ मार्कण्डेय उवाच इत्युक्तः स प्रविश्याथ दर्शपरमार्चितं ॥ सौधं हृदं चतुःशालमतीव च मनो रमं ॥ ५ ॥ देवता गृहसंकाशं देवतैश्च सुपूजितं ॥ शयनासनसंवाधं गंधैश्च परमैर्युतं ॥ ६ ॥ तत्र शुक्लांबरधरी पितरावस्य पूजितौ ॥ कृताहारौ तु संतुष्टावुपविष्टौ वरा सने ॥ धर्मव्याधस्तु तौ ह्रस्वापादेषु शिरसापतत् ॥ ७ ॥ वद्भावूचतुः उत्तिष्ठोत्तिष्ठ धर्मज्ञ धर्मस्वामि भरक्षतु ॥ प्रीतोऽस्वस्तव शौचेन दीर्घमायुरवाप्नुहि ॥ ८ ॥

न प्रत्यात्मनैव निष्पाद्य अनंतरं अज्ञानमात्रापनयाद्भ्रम्यन्तु क्रियाव्यवहितं स्वर्गादि सुखवत् वत्तं प्राक् सिद्धं एकमेव पद्यते गम्यते न तु ज्ञानेन विभागो यस्मिन्तत् एकपदं ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ इत्यारण्य के प. ० नै. ० भा. ० ब्राह्मणव्याधसंवादे त्रयोदशाधिकद्विंशततमोऽध्यायः ॥ २१३ ॥ ॥ ४१ ॥ एवमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ शयनासनसंवाधं शयनादिसंकीर्णं ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥